

LAUSUNTO

Taloustietoa tarjottava lukiolaisille - lukion tuntijakouudistuksessa tulee säilyttää pakollinen yhteiskuntaopin opetus

Lausunnon keskeinen sisältö

Lukion tuntijakoa uudistettaessa tulee pitää huolta siitä, ettei opiskelija voi jatkossa käydä lukiota saamatta lainkaan talousopetusta. Talousopetuksessa painopisteen tulee olla muuttuneessa yhteiskunnassa yhä tärkeämmäksi käyneessä henkilökohtaisen taloudenhallinnan opetuksessa.

Nyt annetun tuntijakoesityksen mukaan lukiolaisen on halutessaan mahdollista kirjoittaa ylioppilaaksi opiskelematta lukiossa lainkaan yhteiskuntaoppia ja siihen sisältyvää taloustietoa.

Tuoreen tutkimuksen¹ mukaan nuoret kysyvät talousasioissa neuvoa ensimmäiseksi vanhemmiltaan. Seuraavaksi tärkein tiedonlähde nuorille talousasioissa on koulu. Tämä asettaa opiskelijat perhetaustasta riippuen eriarvoiseen asemaan, sillä kaikkien nuorten ei ole mahdollista saada vanhemmiltaan taloustaitojensa kehittämiseen riittävää tukea. Koulu onkin erittäin tärkeä tekijä nuorten talousosaamisen edistämässä.

Nuoret ovat aikuistumassa yhteiskuntaan, jonka taloudellinen tilanne on epävarma, jossa moninaisten luottotutotteiden saatavuus lisääntyy ja jossa kulutuskulttuuri on korostunut. Tällaisessa tilanteessa yhteiskunnallisten tietojen ja taloudellisten taitojen merkitys kasvaa. Esimerkiksi suuressa suosiossa olleet pikalainat ovat olleet erityisesti alle 30-vuotiaiden käytössä. Mitä nuorempi pienlainan ottaja on ollut, sitä alttiimpi hän on ollut maksuhäiriölle. Vastuu henkilökohtaisesta taloudesta onkin siirtynyt yhä vahvemmin kuluttajalle samalla kun taloudellinen toimintaympäristö sekä finanssituotteet ovat monimutkaistuneet, nuoriin kohdistuva markkinointi on lisääntynyt ja raha on muuttunut yhä abstraktimmaksi.

Nyt suunnitteilla olevassa tuntijakouudistuksessa on vaarana, että opiskelija voi käydä lukion suorittamatta lainkaan yhteiskuntaoppia. Toisaalta valinnaisuus voi tarkoittaa, että opiskelija saa yhä laajempaa yhteiskunnallista opetusta. Annetussa tuntijakoehdotuksessa on kuitenkin riskinä se, ettei osalle opiskelijoista yhteiskuntaoppi, ja siihen sisältyvä taloustieto, näyttäydy tarpeeksi kiinnostavana aineena valintoja tehdessä, jolloin heidän itsenäisen elämänsä kannalta oleelliset tiedot voivat jäädä saamatta. Valinnaisten kurssien tarjonnan tilanne voi myös olla erilainen esimerkiksi pienemmissä lukioissa kuin suuremmissa, mikä saattaisi asettaa oppilaat alueellisesti eriarvoiseen asemaan.

Yhteiskuntaoppi tukee nuoren kehittymistä aktiiviseksi ja osaavaksi kansalaiseksi. Aktiivinen kansalaisuus on edellytys tasavertaiselle, toimivalle demokratialle ja taloudellisen ympäristön ymmärtämiselle sekä sen määrittelyyn osallistumiselle. OECD on määritellyt taloustaidon yhdeksi tulevaisuudessa edelleen korostuvaksi kansalaistaidoksi. Onkin erityisen tärkeää, että yhteiskuntaoppi ja sen myötä taloustieto säilyvät lukiossa kaikille pakollisina oppisisältöinä.

¹ Danske Bank (2013): Nuorten taloustaidot- ja käsitykset Tanskassa, Ruotsissa, Norjassa ja Suomessa.

Me allekirjoittaneet vaadimme yhteiskuntaopin säilyttämistä pakollisena oppiaineena lukion tuntijakouudistusta tehtäessä. Näin varmistetaan, että kaikki lukion opiskelijat saavat taloustiedon opetusta.

Finlands svenska Marthaförbund r.f

Finlanssvenskt samarbetsforum r.f

HYOL

Marttaliitto ry

Nuori Yrittäjyys ry

Nuorisoasuntoliitto ry

Suomen Setlementtiliitto ry

Takuu-Säätiö

Turun kaupungin velkaneuvontatoimisto

Aki Jauro Johtava talous- ja velkaneuvoja, Tampereen kaupunki

Johan Hultkrantz

Kari Lehtonen, Kuka Kuuntelee Köyhää

Meherunnisa Bhuiyan, talousneuvoja, Helsingin kaupunki

Professori Panu Kalmi, Vaasan Yliopisto